

**การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนคาทอลิก
สังกัดสังฆมณฑลนครราชสีมา**
**EDUCATIONAL INSTITUTION ADMINISTRATION ACCORDING TO THE PRINCIPLES
OF GOOD GOVERNANCE IN AFFILIATED CATHOLIC SCHOOLS NAKHON
RATCHASIMA DIOCESE**

อัญชลี วรรณะเศรษฐี¹, สมเดช Sawandee², Wiphas Thongsuth³

วิทยาลัยนครราชสีมา

Unchalee Wannasedthee¹, Somdet Sawandee², Wiphas Thongsuth³

Nakhonratchasima College

Corresponding Author E-mail : 6604033200130@nmc.ac.th¹, dad.sawan1@gmail.com², drvipas@gmail.com³

(Received : February 13, 2025; Edit : March 2, 2025; accepted : March 3, 2025)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล และศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลโรงเรียนคาทอลิกในสังกัดสังฆมณฑลนครราชสีมา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและ ครูผู้สอน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและอาชีวศึกษา สังกัดสังฆมณฑลนครราชสีมา ปีการศึกษา 2567 จำนวน 285 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครซี่และมอร์แกน และสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.60-1.00 จากการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.986 จากวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีของครอนบาค เพื่อให้ข้อมูลมีความชัดเจนและน่าเชื่อถือมากขึ้น สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และค่าเอฟ (F-test)

ผลการวิจัยพบว่า

การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลโรงเรียนคาทอลิกในสังกัดสังฆมณฑลนครราชสีมาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาทางด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านหลักการตอบสนอง รองลงมาคือ ด้านหลักความโปร่งใส และด้านหลักการรับผิดชอบ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านหลักความเสมอภาค ผลการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนคาทอลิก ที่มี ตำแหน่งระยะเวลาทำงาน และระดับการศึกษา โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน และรายด้าน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนคาทอลิก การศึกษาการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลนครราชสีมา ครอบคลุม 10 ด้านสำคัญ ได้แก่ การปฏิบัติตามกฎหมายและนโยบายของรัฐ การจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ การตอบสนองต่อความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และการสร้างคุณธรรมจริยธรรมในนักเรียน โรงเรียนมุ่งเน้นความโปร่งใส การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน การกระจายอำนาจ และการส่งเสริมความเสมอภาคในการศึกษา นอกจากนี้ ยังให้ความสำคัญกับการตัดสินใจโดยฉันทามติ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและการยอมรับในชุมชนการศึกษา

คำสำคัญ : หลักธรรมาภิบาล,การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลโรงเรียนคาทอลิก,สังกัดสังฆมณฑลนครราชสีมา

Abstract

This study aimed to examine and compare school administration based on good governance principles and explore strategies for enhancing governance in Catholic schools under the Diocese of Nakhon Ratchasima. The sample consisted of 285 school administrators and teachers from basic and vocational education institutions during the 2024 academic year, selected using Krejcie and Morgan's table and stratified random sampling. A five-point Likert scale questionnaire was used as the research instrument, with an Item-Objective Congruence (IOC) index of 0.60–1.00, as assessed by experts. The questionnaire's reliability, measured by Cronbach's alpha, was 0.986. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, and F-test.

The findings revealed that:

1. Governance-based administration in Catholic schools under the Diocese of Nakhon Ratchasima was generally at a high level. Among the governance principles, responsiveness had the highest mean score, followed by transparency and accountability, while equity had the lowest.
2. A comparison of governance-based administration across different positions, years of experience, and educational backgrounds showed no significant overall differences. However, some aspects differed significantly at the 0.05 level.
3. The proposed development strategies covered 10 key areas, including legal compliance, efficient resource management, responsiveness to stakeholders, and fostering student ethics. Schools emphasized transparency, parental and community involvement, decentralization, and educational equity. Additionally, consensus-based decision-making was highlighted to enhance trust and acceptance within the school community.

Keywords : Good Governance, Governance-Based Administration in Catholic Schools, Under the Diocese of Nakhon Ratchasima

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคล และสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึกอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (สมาน อัสวภูมิ, 2550 : 2) การศึกษาถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพสามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุขท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลก เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างความได้เปรียบของประเทศเพื่อการแข่งขันและยืนหยัดในเวทีโลกภายใต้ระบบเศรษฐกิจ และสังคม จึงให้ความสำคัญ และทุ่มเทในการพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของคนในชาติให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจ และสังคม (ณัฐพร นิลโกสีย, ชูศักดิ์ เอกเพชร และณัฏฐา เจริญสุข (2565) จากที่กล่าวมาจะเห็นว่าการศึกษามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาส่งเสริมปลูกฝังแนวความคิด ความรู้ให้กับพลเมือง และสังคมโดยรวม ดังนั้น คุณภาพการศึกษาจึงเป็นตัวแปรหลักของความสามารถในการแข่งขันเพื่อความสำเร็จในระยะยาว (กรณียพล วิวรรณมงคล, 2561 : 94) สถานศึกษาเป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่มีความสำคัญที่สุดในการนำหลักการและนโยบายของการจัดการศึกษาไปดำเนินการให้เป็นรูปธรรมและมีคุณภาพ ซึ่งเกิดจากกระบวนการบริหารจัดการ (สิปปนนท์ เกตุทัต, 2542)

การบริหารและการจัดการสถานศึกษาเป็นกระบวนการในการทำงานโดยมีผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติภารกิจอย่างเป็นระบบในสถานศึกษาที่ดำเนินการ การบริหารงานในสถานศึกษาเป็นกระบวนการดำเนินงานของกลุ่มผู้บริหารเพื่อต้องการพัฒนาหรือให้บริการทางการศึกษาแก่สมาชิกในสังคมให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นบุคคลสำคัญที่มีบทบาทและมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้ บรรลุ วัตถุประสงค์ตามเป้าหมาย ที่องค์การได้กำหนดไว้และสามารถบริการทางการศึกษาแก่สังคมได้เป็นอย่างดี (อุกฤษฏ์ ดอนบรรเทา และ เอกราช โสมจิตพิมานเวช, 2567: 532) การบริหารการศึกษานับเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับเป้าหมาย และนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในการขับเคลื่อนกระบวนการจัดการศึกษาให้ดำเนินไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ การพัฒนาผู้บริหารให้สามารถขับเคลื่อนกระบวนการศึกษาเพื่อสร้างเด็กและ เยาวชนให้เป็นคนดีคนเก่ง มีความสุข และมีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย อันจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติสืบต่อไป ซึ่งแนวทางการส่งเสริม และพัฒนาผู้บริหารให้มีหลักคุณธรรมจริยธรรมในการบริหารการศึกษาย่างโปร่งใส มีความรับผิดชอบต่อนานที่ ซึ่งเป็นวิธีการหนึ่งที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่ได้กำหนดยุทธศาสตร์การเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ (พระอุทิศ สมมาภาณี (แท่งทอง), 2564 : 82-83) การบริหารโรงเรียนคาทอลิกที่มีประสิทธิภาพ โดยมีความมุ่งหมายเพื่อสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบการบริหารที่มีประสิทธิภาพ เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารโรงเรียนคาทอลิกที่มีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนคาทอลิกที่มีประสิทธิภาพ และเพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนคาทอลิกที่มีประสิทธิภาพที่พัฒนาขึ้น ซึ่งจะส่งผลดีต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนสามารถใช้เป็นรูปแบบการบริหารงานโรงเรียนเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ และที่สุดจะส่งผลดีต่อการพัฒนานักเรียนให้เป็นคนดี คนเก่ง และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาต่อไป (พิรุณ เรืองไพศาล, 2558:8)

การจัดการศึกษายุคใหม่ควรเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลเป็นแนวคิดที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี มีสาระสำคัญของกรอบยุทธศาสตร์ชาติกำหนดวิสัยทัศน์ประเทศไทย มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมียุทธศาสตร์สำคัญ ได้แก่ 1) ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง 2) ยุทธศาสตร์การสร้าง ความสามารถในการแข่งขัน 3) ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน 4) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม 5) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และ 6) ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาจัดอยู่ในยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน การพัฒนาและยกระดับผลิตภาพแรงงานเพื่อส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิตให้สนับสนุน การเจริญเติบโตของประเทศ โดยการพัฒนาเริ่มตั้งแต่ในครรภ์และต่อเนื่องไป

ตลอดช่วงชีวิตให้มีคุณภาพเท่าเทียมและทั่วถึง โดยการปฏิรูปโครงสร้างและระบบบริหารจัดการการศึกษาในทุกระดับ การเข้าถึง การศึกษาอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง ตลอดจนการยกระดับสถาบันการศึกษา ในสาขาที่มีความเชี่ยวชาญสู่ความเป็นเลิศ ปฏิรูประบบ การคลัง ด้านการศึกษาเพื่อเพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพ การจัดการศึกษา ส่งเสริมการมีส่วนร่วมจาก ภาคเอกชนในการจัด การศึกษา ปรับระบบการผลิต และพัฒนาครูผู้สอน พัฒนาระบบการประเมินผลและการรับรองคุณภาพ รวมทั้งให้มีการปฏิรูป ระบบ การเรียนรู้กำหนดตำแหน่งทางยุทธศาสตร์ของประเทศไทยเป็นประเทศรายได้สูงที่มีการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม เป็น ศูนย์กลางด้านการขนส่ง และโลจิสติกส์ของภูมิภาค สู่ความเป็นชาติการค้าและบริการ (Trading and Service Nation) เป็นแหล่ง ผลิตสินค้าเกษตรกรรมยั่งยืน แหล่งอุตสาหกรรมสร้างสรรค์และมีนวัตกรรมสูงที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ยังช่วยแก้ไข ปัญหาการบริหารงานภายในองค์กรได้อีกด้วยการบริหารที่ดี มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลนั้นจะขาดเสียมิได้คือการบริหาร โดยใช้หลักธรรมาภิบาล คือ คุณธรรมของนักปกครองนักบริหารที่ดี (Good Governance) (ราชกิจจานุเบกษา, 2561)

การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ถือเป็นหนึ่งในหลักของการบริหารที่ให้ความสำคัญกับหลักการประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมและให้ความสำคัญกับบุคคลเพื่อมุ่งให้เกิดการบริหารจัดการที่ดี (อัษฎางค์ ปาณิกบุตร, ม.ป.ป.) ธรรมาภิบาลเป็นหลักการ สำคัญในการจัดระเบียบองค์การภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชน เพื่อให้สามารถดำเนินการบริหารจัดการอย่างมี ประสิทธิภาพและประสิทธิผล ก่อให้เกิดความรู้รัก สามัคคีและร่วมกันเป็นพลัง ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน และช่วย เสริมสร้างความเข้มแข็ง หรือสร้างภูมิคุ้มกันให้กับองค์การ สังคม และประเทศในที่สุด ปัจจุบันแนวคิดเกี่ยวกับ ธรรมาภิบาล ได้รับความสนใจจากองค์กรทุกภาคส่วนได้นำไปประยุกต์ใช้กับการบริหารองค์การเพื่อให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพ โดยมุ่งให้ เกิดความเป็นอิสระในการบริหารงาน ลดการควบคุมเพื่อให้ผู้บริหารสามารถปฏิบัติงานได้บรรลุตามเป้าหมาย (ปิยากร หวังมหาพร, 2560) ด้วยเหตุเพราะการบริหารดังกล่าวช่วยสร้างสรรค์และส่งเสริมองค์การให้มีศักยภาพและประสิทธิภาพ ผู้ปฏิบัติงานต่าง ทำงานอย่างซื่อสัตย์สุจริตและขยันหมั่นเพียร ทำให้ผลประกอบการขององค์กรนั้นขยายตัว นอกจากนี้ยังทำให้บุคคลภายนอกที่ เกี่ยวข้อง ศรัทธาและเชื่อมั่นในองค์กรนั้น ๆ อันจะทำให้เกิดการพัฒนายอย่างต่อเนื่อง องค์กรที่โปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ย่อม ได้รับความไว้วางใจจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและผู้ร่วมงานซึ่งจะส่งผลดีต่อเสถียรภาพและความก้าวหน้าขององค์กร (แสงชัย อภิชาติธนพัฒน์, ม.ป.ป.)

สำหรับโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลนครราชสีมา เป็นโรงเรียนวิถีสักดิ์ (Christian Oriented Schools) ที่มีการ บริหารจัดการและการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายการศึกษาแบบคาทอลิก โดยมุ่งเน้น พัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดีมีคุณลักษณะนิสัยโดดเด่น ตามอัตลักษณ์การศึกษา ได้แก่ ด้านความรัก ความเมตตา ความซื่อสัตย์ ความ กตัญญูและความพอเพียง (ฝ่ายการศึกษาอบรมสังฆมณฑลนครราชสีมา, 2563) โดยอัตลักษณ์เป็นผลที่เกิดขึ้นของผู้เรียนตาม ปรัชญา ปณิธาน พันธกิจและวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษาที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาและ หน่วยงานต้นสังกัด ทุกสถานศึกษาไม่ว่าเล็กใหญ่ เหมือนกันหมดทั้งประเทศจะมีปรัชญา ปณิธานวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ อัตลักษณ์สถานศึกษา จึงหมายถึง ลักษณะเฉพาะของสถานศึกษา ที่มีความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ของสถานศึกษา (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน, 2555) และฝ่ายการศึกษาอบรมสังฆมณฑล นครราชสีมา (2563) ผู้บริหาร ครู ปฏิบัติหน้าที่ด้วยหลักธรรมาภิบาล ดังต่อไปนี้ 1) หลักประสิทธิผล 2) หลักประสิทธิภาพ 3) หลักการตอบสนอง 4) หลักการรับผิดชอบ 5) หลักความโปร่งใส 6) หลักการมีส่วนร่วม 7) หลักการกระจายอำนาจ 8) หลักนิติ ธรรม 9) หลักความเสมอภาค 10) หลักฉันทามติ หลักการนี้จะบูรณาการอยู่ในการบริหารงาน ของโรงเรียนและนำไปสู่ เป้าหมายสุดท้ายของการจัดการศึกษา คือ การทำ ให้ผู้เรียนมีคุณภาพ คือ เป็นคนดีคนเก่ง และคนมีความสุขนอกจากนี้ยังช่วย แก้ไขปัญหาการบริหารงานภายในองค์กรได้อีกด้วย

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลโรงเรียนคาทอลิกในสังกัดสังฆมณฑลนครราชสีมา โดยสาเหตุมาจากการที่ผู้บริหารระดับสูง คือ ผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการและผู้อำนวยการจะมีภาระในตำแหน่งโรงเรียนละ 5 ปีและจะ หมุนเวียนกันไปตามที่ได้รับแต่งตั้งมอบหมาย ให้รองผู้อำนวยการ ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการบริหารงานของโรงเรียนให้ เกิดความคล่องตัว อิสระภายใต้กฎหมาย ระเบียบ คุณธรรม คุณภาพ จรรยาบรรณ ทำงานอย่างมีความสุข เป็นไปตามหลักธรรมาภิ

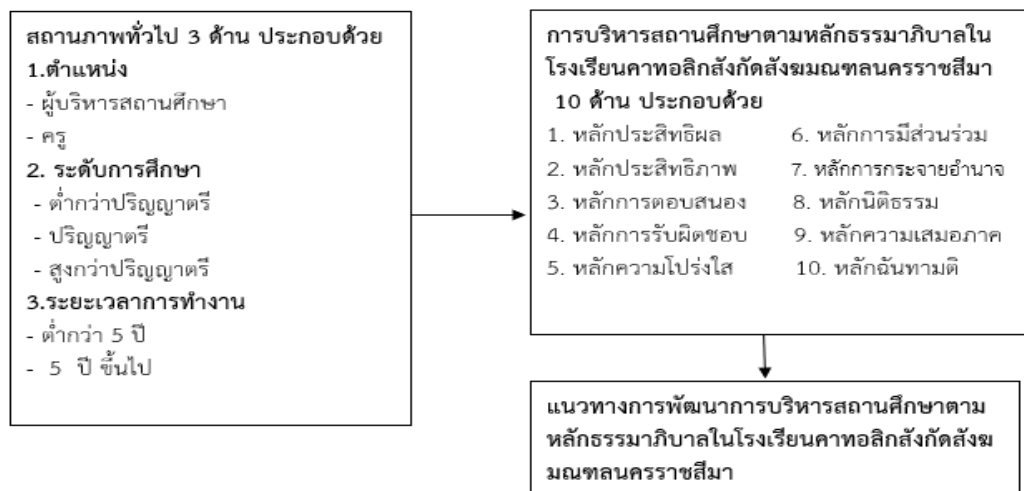
บาล เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนทางและกำหนดนโยบายในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษาโรงเรียนให้มีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลโรงเรียนคาทอลิกในสังกัดสังฆมณฑลนครราชสีมา
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลโรงเรียนคาทอลิกในสังกัดสังฆมณฑลนครราชสีมา จำแนกตาม ตำแหน่ง ระยะเวลาการทำงาน และ ระดับการศึกษา
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลโรงเรียนคาทอลิกในสังกัดสังฆมณฑลนครราชสีมา

กรอบแนวคิดการวิจัย (ถ้ามี)

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษา การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลนครราชสีมา ตามแนวคิดของ ฝ่ายการศึกษาอบรมสังฆมณฑลนครราชสีมา (2563) กรอบแนวคิดในการดำเนินการวิจัย สามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพประกอบ

สมมติฐานการวิจัย

- 1.ผู้บริหาร ครู มีความคิดเห็นต่อ การบริหารสถานศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลนครราชสีมา แตกต่างกัน
- 2.ผู้บริหาร ครู ที่มีระยะเวลาการทำงาน ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลนครราชสีมา แตกต่างกัน
- 3.ผู้บริหาร ครู ที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลนครราชสีมา แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ครูโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลนครราชสีมา ปีการศึกษา 2567 จำนวน 1,078 คน จาก 11 โรงเรียน ได้แก่ 1) โรงเรียนมารีย์วิทยา 2) โรงเรียนมารีย์อนุสรณ์ 3) โรงเรียนรุ่งอรุณวิทยา 4) โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ ชัยภูมิ 5) โรงเรียนมารีพิทักษ์ 6) โรงเรียนมารีย์รักษ์ 7) โรงเรียนเทเรซาอุปถัมภ์ 8) โรงเรียนมารดาวนารักษ์ 9) โรงเรียนเซนต์โยเซฟศึกษา 10) วิทยาลัยเทคโนโลยีมารีย์บริหารธุรกิจ และ 11) โรงเรียนมารีย์แก่งคร้อ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานและอาชีวศึกษา สังกัดสังกัดสังฆมณฑลนครราชสีมา ปีการศึกษา 2567 จำนวน 285 คน กำหนดขนาดโดยใช้ตารางเครซี่และมอร์แกน และได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling)

ตัวแปร

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และ ระยะเวลาการทำงาน จำแนกเป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วย

1) ตำแหน่ง จำแนกเป็น 2 ประเภท ประกอบด้วย

1) ผู้บริหาร 2) ครู

2) ระยะเวลาการทำงาน จำแนกเป็น 2 ประเภท ประกอบด้วย

1) ต่ำกว่า 5 ปี 2) 5 ปี ขึ้นไป

3) ระดับการศึกษา จำแนกเป็น 3 ประเภท ประกอบด้วย

1) ต่ำกว่าปริญญาตรี 2) ปริญญาตรี 3) สูงกว่าปริญญาตรี

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลนครราชสีมา ตามแนวคิดของ ฝ่ายการศึกษาอบรมสังฆมณฑลนครราชสีมา (2563) ประกอบด้วย 10 ด้าน ดังนี้

- 1) ด้านหลักประสิทธิผล 2) ด้านหลักประสิทธิภาพ 3) ด้านหลักการตอบสนอง 4) ด้านหลักการรับผิดชอบ
- 5) ด้านหลักความโปร่งใส 6) ด้านหลักการมีส่วนร่วม 7) ด้านหลักการกระจายอำนาจ 8) ด้านหลักนิติธรรม
- 9) ด้านหลักความเสมอภาค 10) ด้านหลักฉันทามติ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของครูในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลนครราชสีมา ปีการศึกษา 2567 ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) จำนวน 2 ข้อ ได้แก่ 1) ตำแหน่ง 2) ระยะเวลาทำงาน 3) ระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนคาทอลิก เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. แบบสัมภาษณ์

การศึกษาแนวทางพัฒนาหลักการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑล นครราชสีมา ใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

1. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือของแบบสอบถาม

1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวข้องกับหลักการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลนครราชสีมา ตามแนวคิดฝ่ายการศึกษาอบรมสังฆมณฑลนครราชสีมา เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

1.2 ศึกษาวิธีสร้างเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) และการสร้างแบบสอบถามจากตำราของ บุญชม ศรีสะอาด (2553)

1.3 ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถาม นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษา ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถาม โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC : Index of item objective congruence) มีค่า 0.60 – 1.00 (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

1.6 นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะและนำเสนอแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับบุคลากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างครูโรงเรียนมารีย์วิทยา ระดับชั้นประถมศึกษาจำนวน 30 คน

1.7 คัดเลือกข้อคำถามที่มีความเหมาะสมจำนวน 60 ข้อ มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอน บาค (Cronbach) ซึ่งค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่เหมาะสมมีค่า 0.986 (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) และ จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อไป

2 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือของแบบสัมภาษณ์

2.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์ และดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์จำนวน 10 ข้อ

2.2 นำแบบสัมภาษณ์เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม และพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ ปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถาม โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC : Index of item objective congruence) มีค่า 0.80-1.00 (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) และนำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมาเพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูโรงเรียนสังกัดสังฆมณฑลนครราชสีมา

2. ผู้วิจัยส่งหนังสือจากวิทยาลัยนครราชสีมา ไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

3. ผู้วิจัยติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

4. ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์ โดยมีขั้นตอนการสัมภาษณ์ ดังนี้

4.1 กำหนดเวลาในการสัมภาษณ์ 15-20 นาที และนัดหมายกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

4.2 เตรียมอุปกรณ์จัดบันทึกให้เหมาะสมกับสถานการณ์ แนะนำตัวเอง และสร้างบรรยากาศให้รู้สึกเป็นกันเอง บอกวัตถุประสงค์ในการสัมภาษณ์ ป้อนคำถามเหมาะสมกับเวลา และทำการบันทึกหลังจากการสัมภาษณ์เสร็จ และขอบคุณผู้ให้สัมภาษณ์ และวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปโดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ ตำแหน่ง และ ระยะเวลาทำงาน ของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามโดยหาความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลนครราชสีมา ทั้งโดยภาพรวม รายด้านและรายข้อโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ดังนี้
 - ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
 - ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
 - ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
 - ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
 - ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด
3. วิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลนครราชสีมา จำแนกตาม ตำแหน่ง และ ระยะเวลาทำงาน โดยใช้ค่า t – test (Independent samples)
4. วิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลนครราชสีมา จำแนกตาม ตำแหน่ง และ ระยะเวลาทำงาน โดยใช้การวิเคราะห์ ค่า t – test (Independent samples) ความแปรปรวนทางเดียว โดยใช้ F-test (One way ANOVA) เมื่อพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (Scheffe's Methods)
5. วิเคราะห์แนวทางในการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลนครราชสีมา โดยวิเคราะห์ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) และการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive analysis)

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นที่มีต่อที่มีต่อ การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลนครราชสีมา

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลนครราชสีมา โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	รายการ	ระดับปฏิบัติ		แปลผล	อันดับที่
		$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านหลักประสิทธิผล	4.50	0.62	มาก	4
2	ด้านหลักประสิทธิภาพ	4.43	0.61	มาก	7
3	ด้านหลักการตอบสนอง	4.54	0.58	มากที่สุด	1
4	ด้านหลักการรับผิดชอบ	4.51	0.53	มากที่สุด	3

5	ด้านหลักความโปร่งใส	4.52	0.59	มากที่สุด	2
6	ด้านหลักการมีส่วนร่วม	4.40	0.77	มาก	8
7	ด้านหลักการกระจายอำนาจ	4.37	0.61	มาก	9
8	ด้านหลักนิติธรรม	4.49	0.62	มาก	5
9	ด้านหลักความเสมอภาค	4.36	0.70	มาก	10
10	ด้านหลักฉันทามติ	4.47	0.75	มาก	6
ภาพรวม		4.46	0.59	มาก	

จากตารางที่ 1 แสดงว่า การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.59) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านหลักการตอบสนอง ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.58) รองลงมาคือ ด้านหลักความโปร่งใส ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.59) และด้านหลักการรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.53) ตามลำดับ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านหลักความเสมอภาค ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.70)

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลนครราชสีมา จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา และระยะเวลาการทำงาน

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลนครราชสีมา จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	รายการ	ผู้บริหารสถานศึกษา		ครูผู้สอน		t	p-value
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านหลักประสิทธิภาพ	4.61	0.52	4.47	0.64	1.57	0.11
2	ด้านหลักประสิทธิผล	4.58	0.55	4.39	0.62	2.23	0.02
3	ด้านหลักการตอบสนอง	4.72	0.40	4.49	0.62	2.72	0.00
4	ด้านหลักการรับผิดชอบ	4.65	0.19	4.47	0.58	2.41	0.01
5	ด้านหลักความโปร่งใส	4.74	0.35	4.46	0.63	3.29	0.00
6	ด้านหลักการมีส่วนร่วม	4.62	0.52	4.35	0.82	2.41	0.01
7	ด้านหลักการกระจายอำนาจ	4.38	0.18	4.37	0.68	0.12	0.91
8	ด้านหลักนิติธรรม	4.63	0.48	4.46	0.65	1.96	0.05
9	ด้านหลักความเสมอภาค	4.16	0.47	4.42	0.74	-2.60	0.01
10	ด้านหลักฉันทามติ	4.64	0.48	4.42	0.80	2.03	0.04
ภาพรวม		4.57	0.40	4.43	0.63	1.68	0.09

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตารางที่ 2 แสดงว่า ผลการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนคาทอลิก ที่มี ตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นต่อ โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน และรายด้าน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ด้านหลักประสิทธิภาพ ด้านหลักการตอบสนอง ด้านหลักการรับผิดชอบ ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความเสมอภาค และด้านหลักฉันทามติ

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อ การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลนครราชสีมา จำแนกตามตำแหน่งตามระยะเวลาการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	รายการ	5 ปี		5ปี ขึ้นไป		t	p-value
		$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1	ด้านหลักประสิทธิผล	4.60	0.64	4.47	0.61	1.34	0.18
2	ด้านหลักประสิทธิภาพ	4.59	0.64	4.39	0.60	2.23	0.02
3	ด้านหลักการตอบสนอง	4.70	0.61	4.50	0.57	2.40	0.01
4	ด้านหลักการรับผิดชอบ	4.63	0.65	4.48	0.49	1.96	0.05
5	ด้านหลักความโปร่งใส	4.63	0.66	4.50	0.57	1.54	0.12
6	ด้านหลักการมีส่วนร่วม	4.64	0.68	4.35	0.78	2.56	0.01
7	ด้านหลักการกระจายอำนาจ	4.53	0.81	4.33	0.54	2.14	0.03
8	ด้านหลักนิติธรรม	4.50	0.81	4.49	0.57	0.00	0.99
9	ด้านหลักความเสมอภาค	4.66	0.66	4.29	0.96	3.56	0.00
10	ด้านหลักฉันทามติ	4.66	0.66	4.42	0.76	2.10	0.03
ภาพรวม		4.61	0.67	4.42	0.57	2.17	0.03

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตารางที่ 3 แสดงว่า ผลการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนคาทอลิก จำแนกตาม ระยะเวลาทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ด้านหลักประสิทธิภาพ ด้านหลักการตอบสนอง ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักการกระจายอำนาจ ด้านหลักความเสมอภาค และด้านหลักฉันทามติ

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลนครราชสีมา จำแนกตาม ระดับ ระดับการศึกษา โดยภาพรวมรายด้าน

รายการ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p-value
ด้านหลักประสิทธิผล	ระหว่างกลุ่ม	7.195	2	3.5	9.885	0.000
	ภายในกลุ่ม	102.638	282	98		
	รวม	109.833	284	0.364		
ด้านหลักประสิทธิภาพ	ระหว่างกลุ่ม	6.254	2	3.1	8.649	0.000
	ภายในกลุ่ม	101.946	282	27		
	รวม	108.199	284	0.362		
ด้านหลักการตอบสนอง	ระหว่างกลุ่ม	3.611	2	.806	5.362	0.005
	ภายในกลุ่ม	94.967	282	0.337		
	รวม	98.578	284	7		
ด้านหลักการรับผิดชอบ	ระหว่างกลุ่ม	3.611	2	.806	5.362	0.005
	ภายในกลุ่ม	94.967	282	.337		
	รวม	98.578	284			
ด้านหลักความโปร่งใส	ระหว่างกลุ่มภายใน	3.941	2	1.971	7.297	0.001
	กลุ่ม	76.151	282	.270		
	รวม	80.092	284			
ด้านหลักความเสมอภาค	ระหว่างกลุ่มภายใน	7.476	2	.738	11.262	0.000

โปรงใส	กลุ่ม	93.595	282	.332		
	รวม	101.070	284			
ด้านหลักการมีส่วน	ระหว่างกลุ่มภายใน	10.809	2	5.404	9.523	0.000
รวม	กลุ่ม	160.027	282	.567		
	รวม	170.835	284			
ด้านหลักการ	ระหว่างกลุ่มภายใน	6.206	2	3.103	8.785	0.000
กระจายอำนาจ	กลุ่ม	99.594	282	.353		
	รวม	105.800	284			
ด้านหลักนิติธรรม	ระหว่างกลุ่ม	5.706	2	2.853	7.536	0.001
	ภายในกลุ่ม	106.766	282	.379		
	รวม	112.472	284			

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลนครราชสีมา จำแนกตาม ระดับ ระดับการศึกษา โดยภาพรวมรายด้าน

รายการ	แหล่ง ความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p-value
ด้านหลักความ	ระหว่างกลุ่มภายในกลุ่ม	2.974	2	1.487	3.056	0.049
เสมอภาค	รวม	137.237	282	0.487		
		140.211	284			
ด้านหลักฉันทามติ	ระหว่างกลุ่มภายในกลุ่ม	3.042	2	1.521	2.711	0.068
	รวม	158.178	282	0.561		
		161.220	284			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่มภายในกลุ่ม	4.79	2	2.9	7.017	0.001
	รวม	96.24	22	0.34		
		101.03	284			

จากตารางที่ 4 แสดงว่า ผลเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลนครราชสีมา จำแนกตาม ระดับการศึกษา โดยภาพรวม แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านหลักฉันทามติ

ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลนครราชสีมา จากการวิเคราะห์ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลนครราชสีมา จำนวน 5 โรงเรียน ที่ได้รับรางวัลผลงานทางด้านวิชาการระดับชาติ เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลนครราชสีมา จำนวน 10 ด้าน ได้ดังนี้

1. ด้านหลักประสิทธิผล โรงเรียนมีแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาซึ่งเป็นแผนระยะกลาง (ระยะเวลา 3-5 ปี) ซึ่ง มีวิสัยทัศน์เชิง ยุทธศาสตร์ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ปฏิบัติหน้าที่ ตามพันธกิจ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา

2. ด้านหลักประสิทธิภาพ โรงเรียนเป็นโรงเรียนเอกชนแม้จะได้เงินอุดหนุนจากรัฐ แต่ก็ยังไม่เพียงพอต่อการใช้จ่ายเป็น

ต้นด้านการพัฒนาอาคารสถานที่ อุปกรณ์การจัดการเรียนการสอน เพื่อให้โรงเรียนอยู่รอดในสถานการณ์ที่โครงสร้างประชากรเปลี่ยนไปคือจำนวนเด็กเกิดใหม่น้อยลง ส่งผลต่อจำนวนเด็กที่จะเข้ามาเรียนทำให้โรงเรียนได้เงินอุดหนุนน้อยลงเพราะรัฐจัดสรรมาให้เป็นรายหัวตามจำนวนนักเรียน ดังนั้นโรงเรียนมีความจำเป็นต้องใช้ทรัพยากรอย่าง ประหยัด เกิดผลผลิตที่คุ้มค่าต่อการลงทุน และบังเกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม

3. ด้านหลักการตอบสนอง โรงเรียนต้องเน้นเรื่องการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของเด็ก นักเรียนนักศึกษา เพราะเป็นส่วนที่สำคัญที่จะเป็นความโดดเด่นและเป็นคุณลักษณะที่ตลาดแรงงานต้องการคนที่มีความรู้และทักษะที่นักเรียน นักศึกษาสามารถเอาไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้จริง และต้องเป็นความรู้และทักษะที่ตลาดแรงงานต้องการด้วย โรงเรียนต้องเป็นสถานที่สืบสานวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามทั้งของท้องถิ่น สังคมประเทศชาติ เพราะสิ่งเหล่านี้คือซอฟพาวเวอร์ (soft power) ที่ทำให้คนในชาติมีคุณธรรม มีเอกลักษณ์และอัตลักษณ์อันดีงามและเป็นสิ่งที่จะดึงดูดคนต่างชาติเข้ามาท่องเที่ยวและสร้างรายได้ให้กับท้องถิ่น สังคมและประเทศชาติได้ด้วย โรงเรียนจะต้องเป็นสถาบันการศึกษาที่สร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ปกครอง ชุมชนโดยการทำการกิจที่กล่าวมาข้างต้นให้สมบูรณ์ ให้บริการได้อย่างมีคุณภาพ สามารถดำเนินการแล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด สร้างความเชื่อมั่นไว้วางใจ รวมถึงตอบสนองตามความคาดหวัง ความต้องการของประชาชนผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีความหลากหลาย และมีความแตกต่างกันได้อย่างเหมาะสม

4. ด้านหลักความรับผิดชอบต่อโรงเรียนมีการประชุมปฐมนิเทศผู้ปกครองก่อนเปิดภาคเรียนเพื่อชี้แจงนโยบาย รายงานผลการดำเนินงานของโรงเรียนตลอดปีที่ผ่านมา พร้อมทั้งตอบข้อซักถามของผู้ปกครองโรงเรียนมีการตั้งกลุ่มไลน์ของห้องเรียนซึ่งผู้ปกครองสามารถสื่อสารกับโรงเรียนผ่านทางครูที่ปรึกษาได้ตลอดเวลา โรงเรียนรับฟังข้อเสนอแนะและรับข้อร้องเรียนจากผู้ปกครองและดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาในทันที โรงเรียนจัดให้มีการสำรวจความพึงพอใจของผู้ปกครองเป็นระยะ ๆ เพื่อจะได้นำผลการวิจัยนั้นมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาโรงเรียนตามความต้องการของผู้ปกครองต่อไป

5. ด้านหลักความโปร่งใส โรงเรียนเปิดโอกาสให้องค์กรภาครัฐซึ่งเป็นหน่วยงานขึ้นตรง ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงานคณะกรรมการรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา เป็นต้น เข้ามาตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณภาครัฐ ประเมินผลการปฏิบัติงานได้ตลอดเวลา โรงเรียนเปิดโอกาสให้คณะตรวจสอบบัญชีของภาคเอกชนซึ่งเป็นหน่วยงานขึ้นตรงของโรงเรียน ได้แก่ สังฆมณฑลนครราชสีมา เป็นต้น เข้ามาตรวจสอบบัญชีของโรงเรียนภาคเรียนละ 1 ครั้ง โรงเรียนจัดทำเอกสารทั้งในด้านการเงิน และ ภาวะประเมิน ตนเองด้านการศึกษา (SAR) เพื่อส่งรายงานต่อหน่วยขึ้นตรงตามรอบเวลาที่กำหนดอย่างสม่ำเสมอ

6. ด้านหลักการมีส่วนร่วม คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาซึ่งประกอบไปด้วย ผู้บริหาร ผู้แทนครู ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นผู้แทนจากชุมชน ซึ่งมีการประชุมเพื่อรับรองนโยบาย รับรองบุคคล รับรองจำนวนนักเรียนเพื่อรับเงินอุดหนุน และเงินพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นต้นการรับฟังความคิดเห็นจากผู้ปกครอง ผ่านทางการประชุมผู้ปกครองในต้นปีการศึกษา การสื่อสารกับผู้ปกครองผ่านทางกลุ่มไลน์ของห้องเรียน การรับฟังข้อเสนอแนะ ข้อร้องเรียนจากผู้ปกครองและนำมาดำเนินการตามแต่กรณีอย่างทันท่วงที

7. ด้านหลักการกระจายอำนาจ โรงเรียนมีโครงสร้างการบริหารแบบราบ (Flat organization) ให้ผู้บริหารสูงสุด ผู้บริหารระดับกลางและครูบุคลากรปฏิบัติงานสามารถสื่อสารกันแบบสื่อสารสองทาง (Two-way communication) ทำให้การสื่อสารคล่องตัวและทะลุท้วงค์กร โรงเรียนมีการแบ่งงานเป็นฝ่ายต่าง ๆ ซึ่งมีหัวหน้าฝ่าย (ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายต่าง ๆ) และแต่ละฝ่ายก็มีแผนกหรือถ้าเป็นฝ่ายวิชาการก็มีหัวหน้ากลุ่มสาระต่าง ๆ เป็นการบริหารตามหลักการกระจายอำนาจ

8. ด้านหลักนิติธรรม โรงเรียนต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ กฎหมาย ระเบียบ ประกาศของกระทรวง และประกาศของหน่วยงานภาครัฐที่เป็นหน่วยงานขึ้นตรงของโรงเรียน โรงเรียนต้องมีตราสารจัดตั้งเรียนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติซึ่งถือว่าเป็นการดำเนินการตามกฎหมายที่ได้มีการตราไว้เป็นรายลักษณ์อักษร โรงเรียนต้องมีแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาซึ่งเป็นแผนระยะกลาง (ระยะเวลา 3-5 ปี) ซึ่งโรงเรียนจะต้องดำเนินการพัฒนาโรงเรียนตามแผนที่ได้

กำหนดไว้

9. ด้านหลักความเสมอภาค โรงเรียนเอกชนคาทอลิกแต่เปิดโอกาสให้นักเรียนที่มีความเชื่ออื่น(นับถือศาสนาอื่น ๆ)เข้ามารับการศึกษาอบรมเช่นเดียวกับนักเรียนที่นับถือศาสนาคาทอลิกโรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองที่มีรายได้น้อยสามารถนำลูกหลานมาเรียนคาทอลิกได้ โดยมีการแบ่งจ่ายค่าธรรมเนียมการเรียนเป็นงวด ๆ เพื่อให้ทุกคนมีความเสมอภาคในโอกาสการศึกษา

ด้านหลักมุ่งเน้นฉันทามติ ในการประชุมคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาซึ่งประกอบไปด้วย ผู้บริหาร ผู้แทนครู ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นผู้แทนจากชุมชน ซึ่งมีการประชุมเพื่อรับรองนโยบาย รับรองงบดุล รับรองจำนวนนักเรียนเพื่อรับเงินอุดหนุนและเงินพัฒนาคุณภาพการศึกษา ประธานในที่ประชุมจะขอฉันทามติจากผู้เข้าร่วมประชุมเมื่อจะตัดสินใจหรือรับรองเรื่องสำคัญ ๆ เมื่อโรงเรียนจะดำเนินการในเรื่องที่กระทบต่อการเงินของผู้ปกครอง เช่น การติดเครื่องปรับอากาศในห้องเรียน ซึ่งจะมีการเก็บเงินค่าเครื่องปรับอากาศจากผู้ปกครอง โรงเรียนจะทำการสำรวจความคิดเห็น(ขอฉันทามติจากผู้ปกครอง) ก่อนแล้วจึงตัดสินใจดำเนินการ

อภิปรายผลการวิจัย

จากการสรุปผลการวิจัย เรื่อง .การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลนครราชสีมา ผู้วิจัยได้นำประเด็นสำคัญมาอภิปรายผลดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลนครราชสีมา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านหลักการตอบสนอง รองลงมาคือ ด้านหลักความโปร่งใส และด้านหลักการรับผิดชอบ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านหลักความเสมอภาค ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจาก หลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาที่มุ่งเน้นการบริหารจัดการที่เป็นระบบ มีความโปร่งใส เป็นธรรม รับผิดชอบต่อผลการดำเนินงานและสามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลนี้จะช่วยให้สถานศึกษามีการพัฒนาอย่างยั่งยืนและสามารถให้การศึกษาแก่ผู้เรียนได้อย่างมีคุณภาพ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทธิพันธ์ สุวรรณสังข์, สมชาย พาชอบ (2565) ได้ทำวิจัย เรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนในเครือพิชญ์ กลุ่มการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนในเครือพิชญ์บัณฑิต กลุ่มการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู ต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน สถานศึกษาเอกชนในเครือพิชญ์กลุ่มการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามเพศ และตำแหน่งโดยรวมไม่แตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับ พชรมน ชื่อตรง (2562) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 5 ผลการวิจัยพบว่า การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 5 อยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านหลักความรับผิดชอบต่อการใช้ในระดับมาก เป็นอันดับแรก รองลงมาคือ หลักคุณธรรมหลักความคุ้มค่า หลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส และหลักการมีส่วนร่วม ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนคาทอลิก ที่มี ตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นต่อ โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน และรายด้าน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ด้านหลักประสิทธิภาพ ด้านหลักประสิทธิภาพ ด้านหลักการรับผิดชอบต่อ ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความเสมอภาค และด้านหลักฉันทามติ ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารในตำแหน่งต่าง ๆ เช่น ผู้อำนวยการโรงเรียน, ครูผู้สอน หรือบุคลากรทางการศึกษามีบทบาทและความรับผิดชอบที่ต่างกัน แต่ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลยังคงไม่แตกต่างกันในแง่ของมุมมองต่อแนวปฏิบัติและความสำคัญของการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการโรงเรียนคาทอลิก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พชรมน ชื่อตรง (2562) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 5 ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาจำแนกตามประเภทของ

สถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับ สุทธิพันธ์ สุวรรณสังข์, สมชาย พาชอบ (2565) ได้ทำวิจัย เรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร สถานศึกษาเอกชนในเครือพิชญ์ กลุ่มการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร สถานศึกษาเอกชนในเครือพิชญ์บัณฑิต กลุ่มการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู ต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน สถานศึกษาเอกชนในเครือพิชญ์กลุ่มการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามเพศ และตำแหน่งโดยรวมไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนคาทอลิก จำแนกตาม ระยะเวลาทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ด้านหลักประสิทธิภาพ ด้านหลักการตอบสนอง ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักการกระจายอำนาจ ด้านหลักความเสมอภาค และด้านหลักฉันทามติ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารที่มีระยะเวลาทำงานนานอาจมีประสบการณ์ในการจัดการสถานศึกษาและการรับมือกับสถานการณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล เช่น การตัดสินใจในเรื่องการเงิน การสร้างความโปร่งใส หรือกระจายอำนาจการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย ซึ่งอาจช่วยให้การบริหารมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามมาตรฐาน ผู้ที่มีประสบการณ์ทำงานในระยะเวลาาน มักจะมีการพัฒนากระบวนการและนโยบายที่มีความสอดคล้องและมั่นคงมากขึ้น โดยการใช้หลักธรรมาภิบาลเพื่อให้การบริหารสถานศึกษามีความโปร่งใส มีความเสมอภาค มีความยุติธรรม มีการตอบสนอง มีฉันทามติ และคำนึงถึงผลประโยชน์ของนักเรียน และชุมชน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐภรณ์ รามจะตุ และ รัตนา กาญจนพันธุ์ (2567) ได้ทำวิจัย เรื่อง ธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีเพศต่างกัน วุฒิ การศึกษาต่างกัน ประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีเขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับ ภูมิชัย วงศ์เจริญจิรธรรม มีภูมิและเขาวนิ แก้วมโน (2564) ได้ทำวิจัย เรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดสถานศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

4. ผลการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลนครราชสีมา จำแนกตาม ระดับการศึกษา โดยภาพรวม แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านหลักฉันทามติ ทั้งนี้อาจเนื่องจาก ระดับการศึกษาที่มีลักษณะที่แตกต่างกันไปตามลักษณะของสถานศึกษาและบริบททางการศึกษา โดยจะเน้นที่การพัฒนาคุณธรรม ความรับผิดชอบ และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลในแต่ละระดับการศึกษาเพื่อส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิระ พันธงาม(2561) ได้ทำวิจัย เรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลวังสาย อำเภอมัญเอนจังหวัดลำปาง

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และยังสอดคล้องกับ นูริฮัน ดอเลาะ (2566) การบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 จำแนกตามตัวแปรเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษาพบว่า ระดับการศึกษา พบว่า ภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

5. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลนครราชสีมา จำนวน 10 ด้าน ได้แก่ หลักนิติธรรม โรงเรียนดำเนินการตามกฎหมายและแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา หลักประสิทธิภาพ มีแผนยุทธศาสตร์ที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หลักประสิทธิภาพ ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า เพื่อความอยู่รอดของโรงเรียนในสภาวะประชากรลดลง หลักการตอบสนอง เน้นพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และทักษะ

ที่จำเป็นต่อชีวิตและตลาดแรงงาน หลักความรับผิดชอบ สร้างช่องทางสื่อสารกับผู้ปกครอง รับฟังข้อเสนอแนะ และสำรวจความพึงพอใจ หลักความโปร่งใส เปิดให้หน่วยงานภาครัฐและเอกชนตรวจสอบการเงินและผลการดำเนินงาน หลักการมีส่วนร่วม รับฟังความคิดเห็นจากผู้ปกครองและชุมชนผ่านการประชุมและช่องทางออนไลน์ หลักการกระจายอำนาจ มีโครงสร้างบริหารแบบราบ ส่งเสริมการสื่อสารสองทาง หลักความเสมอภาค เปิดโอกาสทางการศึกษาให้กับนักเรียนทุกศาสนาและผู้มีรายได้น้อย หลักมุ่งเน้นฉันทามติ ขอความเห็นจากผู้ปกครองตามหลักธรรมาภิบาลและคณะกรรมการก่อดัดสินใจเรื่องสำคัญ แนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยที่ชี้ให้เห็นว่าช่วยส่งเสริมความโปร่งใส ประสิทธิภาพ และความรับผิดชอบในการบริหารสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านหลักตอบสนอง ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดกระบวนการดำเนินงานที่สะดวก รวดเร็วโดยยึดผลประโยชน์ของผู้รับบริการเป็นสำคัญ กระบวนการทำงานที่ชัดเจนและลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็น เพื่อให้บริการสะดวกและรวดเร็ว ควรนำเทคโนโลยีมาช่วย เช่น ระบบออนไลน์หรือแอปพลิเคชัน เพื่อลดการใช้เอกสารและเพิ่มประสิทธิภาพ พัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการให้ บริการและเทคโนโลยีเพื่อรองรับการทำงานที่คล่องตัว สร้างระบบรับฟังความคิดเห็นและปรับปรุงอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ตรงกับความต้องการของผู้รับบริการ ส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรที่เน้นจิตบริการและการทำงานเป็นทีมเพื่อให้บริการเป็นมิตรและมีคุณภาพ

1.2 ด้านหลักเปิดเผย/โปร่งใส ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีวิธี และระเบียบปฏิบัติในการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูที่ชัดเจน โปร่งใส และสามารถอธิบายข้อเท็จจริงได้ ควรใช้ระบบประเมินแบบมีหลักฐานเชิงประจักษ์ เช่น ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน แผนการสอน และความคิดเห็นจากเพื่อนร่วมงาน เปิดโอกาสให้ครูได้รับรู้และมีส่วนร่วมในกระบวนการประเมิน รวมถึงสามารถอุทธรณ์หรือให้ข้อเสนอแนะได้ จัดทำรายงานผลการประเมินอย่างเป็นระบบและเปิดเผยต่อผู้เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งใช้ผลการประเมินไปพัฒนาศักยภาพครูอย่างต่อเนื่องเพื่อความเป็นธรรมและประสิทธิภาพในการบริหารงาน

1.3 ด้านหลักความเสมอภาค ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญและปฏิบัติต่อครูทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน ควรใช้เกณฑ์ที่ชัดเจนและเป็นธรรมในการมอบหมายงาน ประเมินผล และให้รางวัล เพื่อป้องกันการเลือกปฏิบัติ เปิดช่องทางรับฟังความคิดเห็นของครูทุกคนอย่างเป็นกลางและสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เคารพซึ่งกันและกัน ส่งเสริมการทำงานเป็นทีมและสร้างบรรยากาศที่สนับสนุนให้ครูสามารถแสดงศักยภาพของตนได้อย่างเต็มที่

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลนครราชสีมา

2.2 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลนครราชสีมา

2.3 ควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลนครราชสีมา

เอกสารอ้างอิง

- กรัณย์พล วิวรรณมงคล. (2561). รูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมความสามารถจัดการเรียนรู้ตามแนวสะเต็มศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. Veridian E-Journal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ ปีที่ 11 ฉบับที่ 3 เดือนกันยายน – ธันวาคม 2561.
- ณัฐพร นิลโกสีย, ชูศักดิ์ เอกเพชร และณัฐจรี เจริญสุข. (2565). การพัฒนาครูในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิจัยเป็นฐานของครู โรงเรียนวัดบ้านส้อง อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 บทความ, การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม 2566. จาก <http://ir.sru.ac.th/handle/123456789/933j&q=&esrc=s&source=web&cd=2&ved=>.
- ปิยากร หวังมหาพร. (2560). การพัฒนาตัวชี้วัดในการติดตามความก้าวหน้าการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์กรภาครัฐที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์. วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ. มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ฝ่ายการศึกษาอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ. (2553). ระเบียบฝ่ายการศึกษา อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ว่า ด้วยการบริหารงานโรงเรียน พ.ศ. 2553. อัครสังฆมณฑล กรุงเทพฯ.
- ฝ่ายการศึกษาอบรมสังฆมณฑลนครราชสีมา (2563) แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา กลุ่มโรงเรียนสังกัดสังฆมณฑลนครราชสีมา (รสน.) ฉบับที่ 2 (2563-2567) .
- ฝ่ายการศึกษาอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ. (2553). ระเบียบฝ่ายการศึกษา อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ว่า ด้วยการบริหารงานโรงเรียน พ.ศ. 2553. อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ.
- พระอุทิศ สมมาภาณี (แห่งทอง), (2564 : 82-83) หลักธรรมาภิบาลกับการบริหารการศึกษา บัณฑิตศึกษาปริทรรศน์วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ปีที่ 9 ฉบับที่ 3 กันยายน-ธันวาคม 2564.
- พิรุณ เรืองไพศาล. (2558) การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนคาทอลิกที่มีประสิทธิภาพ. สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2550). กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550. เล่ม 124 ตอนที่ 24 ก 16 พฤษภาคม 2550.
- สมาน อัศวภูมิ. (2550). การใช้วิจัยพัฒนารูปแบบในวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอก. อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- สีปพนนท์ เกตุทัต. (2542). เศรษฐกิจ ชุมชน: ทางเลือกเพื่อทางรอดสังคมไทย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน. 2555). รูปแบบ. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 19 กันยายน 2566, จาก <https://www.onesqa.or.th/th/index.php>
- แสงชัย อภิชาติธนพัฒน์. (ม.ป.ป.). หลักธรรมาภิบาลในการบริหารองค์กร. หลักสูตรหลักนิติธรรม เพื่อประชาธิปไตย. วิทยาลัยรัฐธรรมนุญ. สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ.
- อุกฤษฏ์ ดอนบรรเทา และ เอกราช โษษิตพิมานเวช (2567: 532) การบริหารจัดการสถานศึกษายุคใหม่อย่างมีประสิทธิภาพ. วารสารมติเชษฐาราม วัดจอมมณี ปีที่ 7 ฉบับที่ 2 (มีนาคม – เมษายน 2567)
- อำรุง จันทวานิช. (2547). แนวทางการ บริหารและพัฒนาสถานศึกษาสู่โรงเรียน คุณภาพ กรุงเทพฯ: น้ำพริกหวาน กราฟฟิค.